T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 728
KARAR NO : 2018 / 780
KARAR TR: 26.11.2018

ÖZET : Davalı Karayolları GeneMüdürlüğünün sorumluluk alanındaki ve jandarmanın trafik zabıtası görevinin bulunduğu yolda meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası nedeniyle davacının, kusurlu olduğunu ileri sürdüğü davalı kurumdan maddi ve manevi tazminat istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARA R

Davacı : A. K.
Vekilleri: Av. H. T.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. A. K. Y.
Davalı : Jandarma Genel Komutanlığı
Vekilleri : Av. B. T.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 31.10.2004 tarihinde Kuşadası Söke Çevreyolu Çorakçı Mevkiinde 09 .. 2.. plakalı aracın tırmanma şeridine geldiğinde otuz iki saattir yolun sağ şeridinde yeterli önlem alınmadan terkedilmiş haldeki 09 .. 2.. plakalı çekiciye takılı 34 .. 9... plakalı mıcır yüklü yarı römorkun sol arka altına girdiği, çarpmanın etkisiyle sola savrulup bariyerlere çarparak yandığı, kazada davacı A. K.' ın eşinin olay yerinde feci şekilde can verdiği, yine o tarihte 7,5 yaşında olan A. K.' ın kızı Ö.'nün hastanede hayatını kaybettiği, davacı L. K.' ın yaralandığı, sözü geçen kaza nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle yol yapım şirketi, sigorta şirketleri ile Ulaştırma ve İçişleri Bakanlıkları aleyhine 01/11/2012 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi: 07.02.2018 gün, E:2018/42 K:2018/31 sayılı dosyasında; " ...Davalılar Ulaştırma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı haklarındaki davaların bu davadan tefriki ile; alacağı yeni esas numarası üzerinden ve bu davalılar yönünden davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden HMK 114/1-b ve HMK 115/2 maddesi uyarınca davanın usulden reddine" dair verdiği karar aleyhine istinaf yoluna başvurulmuştur.

İZMİR BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 4. HUKUK DAİRESİ : 21/05/2018 tarih ve E:2018/660, K:2018/783 sayı ile "...Somut olayda davanın yol yapımından sorumlu idare bakımından Karayolları Genel Müdürlüğü, yolda trafik kolluğu olarak görevli jandarmalar bakımından Jandarma Genel Komutanlığının davada taraf olduğu tartışmasızdır. Bu itibarla İDM'nin gerekçeli karar başlığında Karayolları Genel Müdürlüğü yerine Ulaştırma Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü), Jandarma Genel Komutanlığı yerine İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı) yazılması ile Jandarma Genel Komutanlığının tüzel kişiliği bulunmadığından bahisle davanın İçişleri Bakanlığına açıldığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ayrıca ve açıkça davacı olarak gösterilmediğinden davanın Ulaştırma Bakanlığına açıldığının kabulü şeklindeki gerekçesi usul ve yasaya aykırıdır.

(IV) Bilindiği üzere Anayasanın 125/1.fıkrası uyarınca idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. Son fıkra gereğince; idare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

2577 Sayılı İYUK 2-b bendinde idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenler tarafından idari yargı yerinde tam yargı davası açabileceği hüküm altına alınmıştır.

01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesinde "her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara Asliye Hukuk Mahkemeleri bakar. İdarenin sorumluluğu dışında kalan sebeplerden doğan aynı tür zararların tazminine ilişkin davalarda dahil bu hüküm uygulanır." hükmüne yer verilmiştir. Bu hükme göre mala ilişkin zararlar madde kapsamı dışında bırakılmıştır. Yani her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı mala ilişkin zararların tazminine ilişkin davalara idari yargı yerinde bakılmalıdır.

2918 Sayılı Yasanın 110. maddesinde "işleteni veya sahibi devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebep verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil bu kanundan doğan sorumluluk davaları Adli Yargı'da görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez." denilmiştir. 2918 Sayılı Yasanın 110.maddesi, 6099 Sayılı Yasanın H. maddesiyle değiştirilmiş, değişiklik 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu yasal düzenlemenin amacı

kendinden sonra yürürlüğe girecek olan ve 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesiyle paralellik sağlamaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi 3.madde de mala ilişkin zararlar kapsam dışında tutulmuştur. 110. maddede mal ve vücut bütünlüğüne ilişkin bir ayrıma yer verilmemiştir. Öte yandan 01/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 Sayılı HMK'nun 3.maddesindeki düzenleme 2918 Sayılı Yasanın 110. maddesinden önce uygulanmalıdır. Yani HMK'nun 3.maddesi göreve ilişkin yeni bir düzenleme getirmiştir. Buna göre zararın mala ilişkin olması halinde idari yargı görevlidir. Öte yandan bu 3.madde Anayasa Mahkemesinin 25-23 sayılı 16/02/2012 tarihli kararıyla iptal edilmiş, bu karar 19/05/2012 tarihinde R.G.'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesinde "dava konusu kuralla sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararları ve ölüm nedeniyle maddi-manevi zararların tazmini konusu kapsama alınmakta ve bu tazminat davalarına bakma görevi Asliye Hukuk Mahkemelerine verilmektedir. Buna göre aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlar kapsama alınmadığından sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davaları İdari Yargı'da görülmeye devam edecek, bu durumda idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda, bir bölümünün adli yargıda görülmesi yargılamanın bütünlüğünü bozacaktır. Ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşılabilecektir." denmiştir.

2918 Sayılı Yasanın değişik 110. maddesinde yer alan "bu kanundan doğan sorumluluk davaları" ifadesiyle 2918 Sayılı Yasada yer alan hukuki sorumluluğa ilişkin kuralların uygulanacağı davalarla sınırlı biçimde görevli yargı yerinin belirlendiği vurgulanmaktadır. Kamu idareleri ve kuruluşlarının, trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş yasaları, gerekse 2918 Sayılı Yasaya göre yürüttükleri hizmetlerin, kamu hizmeti niteliği taşımaları ve 2918 Sayılı Yasada da görevlendirilen kamu idare ve kuruluşlarının sorumluluklarının ayrıca düzenlenmemiş olması karşısında trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı öne sürülen zararların tazmini istemiyle ilgili idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir" gerekçesiyle davalıların Karayolları Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı olarak düzeltilmek suretiyle Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2018/42 Esas - 2018/31 Karar sayılı 07/02/2018 tarihli kararını kaldırmak suretiyle "davalı Karayolları Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı haklarındaki davanın yargı yolunun caiz olmasına ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle 6100 Sayılı HMK'nun 114/1-b bendi ve 115/2. fikrası gereğince usulden reddine" karar vermiş temyiz edilmeyen karar 06/07/2018 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı taleple idari yargı yerine müracaat etmiştir.

AYDIN 2. İDARE MAHKEMESİ : 28/09/2018 gün, 2018/815 esas sayılı; "...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13. maddesinin ilk paragrafında; "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür." hükmüne; 11/01/2011 tarihinde kabul edilen 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişen ve 19/01/2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişik 110. maddesinde ise; " 1) İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. 2) Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmüne; 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren geçici 21. maddesinde de; "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." kuralına yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 31.10.2004 tarihinde Kuşadası Söke Çevreyolu Çorakçı Mevkiinde 09 .. 2.. plakalı aracın tırmanma şeridine geldiğinde otuz iki saattir yolun sağ şeridinde yeterli önlem alınmadan terkedilmiş haldeki 09 .. 2.. plakalı çekiciye takılı 34 .. 9... plakalı mıcır yüklü yarı römorkun sol arka altına girdiği, çarpmanın etkisiyle sola savrulup bariyerlere çarparak yandığı, kazada davacı A. K.' ın eşinin olay yerinde feci şekilde can verdiği, yine o tarihte 7,5 yaşında olan A. K.' ın kızı Ö.'nün hastanede hayatını kaybettiği, davacı L. K.' ın yaralandığı, sözü geçen kaza nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini talebiyle Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açıldığı, söz konusu davada davacıların yakınlarının ölümü ile sonuçlanan trafik kazasının oluşunda, davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu, bu nedenle davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu yolunda karar verildiği, anılan kararın Bölge Adliye Mahkemesi'nin E.2018/660, K.2018/783 sayılı kararı ile onanması ve 06.07.2018 tarihinde kesinleşmesi üzerine, davacının uğradığını ileri sürdüğü maddi ve manevi zararlara karşılık olarak fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak şimdilik 25.000-TL maddi, 500.000-TL manevi zararın olay tarihinden itibaren işleyecek ticari avans faiziyle birlikte tazmini istemiyle 06.09.2018 tarihinde işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'da yapılan değişikle, söz konusu Kanun'da kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görevlerin ya da yüklenen sorumlulukların, ilgili idare tarafından gereği gibi yerine getirilmemesi nedeniyle meydana gelen trafik kazası neticesi ortaya çıkan zararın tazmini istemiyle açılacak davaların, adli yargı mercilerinde çözüme kavuşturulacağı öngörülmüştür. Dolayısıyla, 2918 sayılı Kanun uyarınca idareye karşı hizmet kusuru bulunduğundan bahisle açılacak tazminat davaları adli yargının görev alanına girmektedir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari

yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta İdare Mahkemeleri olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Öte yandan benzer nitelikteki Uyuşmazlık Mahkemesinin 11/04/2016 tarih, E:2016/163, K:2016/210 sayılı kararında; "...Bu durumda, 2918 saydı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır." denilmektedir

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartlan, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, dava dosyasının ve Aydın 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2018/42, K:2018/31 sayılı dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine değin ertelenmesine" karar vererek her iki dava dosyasını 04.10.2018 tarih ve 2018/815 E. sayılı üst yazı ile Mahkememize göndermiş, başvuru 11.10.2018 tarihinde kaydedilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 26.11.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekindeki adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava; davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluk alanındaki ve jandarmanın trafik zabıtası görevinin bulunduğu yolda meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası nedeniyle davacının, kusurlu olduğunu ileri sürdüğü davalı kurumdan maddi ve manevi tazminat istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanunun,

"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi" başlıklı 6. maddesinde: a) Trafik zabıtası;

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b) Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.

"Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde: " Karayolları Genel Müdürlüğünün

bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

j) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesafesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının

görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Aydın 2. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin 21.05.2018 gün ve E:2018/660, K:2018/783 sayılı davanın yargı yolunun caiz olmasına ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle 6100 Sayılı HMK'nun 114/1-b bendi ve 115/2. fikrası gereğince usulden reddine dair kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Aydın 2. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin 21.05.2018 gün ve E:2018/660, K:2018/783 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 26.11.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ